

A.

Mødet den 19. Marts 1925.

Fraværende: M. Brammer, Andr. Christensen, J. Chr. Møller, Vald. Pedersen og M. Simonsen.

1. (J. Nr. 267—1924). **Cirkulære fra Ministeriet for offentlige Arbejder om, at Havne- og Brotaksten opkræves efter de hidtidige Takster, indtil den ny Havne- og Brotakst foreligger.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 713—1924). **Regnskab for N. C. Lottrup's Legat for 1923—24.**

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 718—1924). **Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1925—26.**

Formanden forelagde Budgettet. Til nye Arbejder var opført 2605400 Kr. Heraf var budgetteret til Ombygning af Bolværk i de 2 gamle Havne og ved Aaen 382000 Kr. Af virkelig nye Arbejder var Forlængelse af Østre Mole saa langt, at den vilde naa til den yderste Ende af Søndre Mole og blive Dæksmole for denne, ialt ca. 800 m; hertil regnede man næste Aar at bruge 1 Mill. Kr. Dernæst skulde den Del af Vestkajen, som man nu var i Færd med, gøres færdig og nyt Bolværk bygges, saaledes at Søndre Mole udvides et betydeligt Stykke ud og faar den Bredde, som den skal have ifølge den godkendte Plan. Derved vilde

man faa Dybvandskajer paa 29—30 Fods Dybde, saa Havnen kan tage imod de største Skibe. Der var ogsaa Udsigt til, at Kajpladsen kan lejes ud, saasnart den er færdig. Den Del af Vestre Mole, som nu var under Arbejde, vilde væsentlig blive opfyldt til omkring 15. April, og i Løbet af For-aaret og Sommeren vilde Jydsk Andel opføre Silo-pakhuse der. Havne- og Brotaksten var sat til at give en Indtægt af 1300000 Kr., beregnet efter Gennemsnittet af de sidste 3 Aar, og der var næppe Tvivl om, at denne Post vilde blive betydelig forøget. For indeværende Aar var Summen sat til 1200000 Kr., men vilde give 1800000 Kr. Efter Forslaget var der omtrent disponeret over hele Kassebeholdningen, men saafremt Indtægten holdt, blev der en Kassebeholdning paa $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det var tillige meget tvivlsomt, at man fik udført alle de projekterede Arbejder, saa Kassebeholdningen blev ogsaa derved betydelig større end de opførte 35000 Kr. Naar Budgettet var lagt saa rigeligt, var Grunden den, at det saa var lettere for den ledende Ingeniør at faa Arbejdet ført frem. Der var fra Ministeriet givet Tilladelse til, at Havnen laaner Kommunen $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til et nyt Gasværk, og det ny Byraad vilde faa dette Forslag til Godkendelse. Paa Budgettet var der sat 900000 Kr. dertil, idet man ikke regnede med, at der blev Brug for mere i indeværende Aar; men skulde det blive Tilfældet, vilde der sikkert let kunne skaffes mere. Dermed vilde Taleren indstille Budgettet til Byraadets Vedtagelse.

H. P. Salling fandt det glædeligt, at Havnen var saaleder situeret, at den kunde sætte saa store Arbejder i Gang, og det var godt, at Havneneudvalget var saa fremsynet, at man stadig arbejdede paa at gøre Havnen tidssvarende. Taleren havde

paa Budgettet ventet et Beløb til en Fiskeri- og Lystbaadehavn, som der for nylig havde været Billeder af i Pressen; det var vist en god Forretning at faa en Fiskerihavn og derved trække en Del Fiskerskibe til Eyen. Taleren vilde henstille til Udvalget ikke at tabe denne Sag af Sigte. Til Havnens Renholdelse var opført 50000 Kr.; det var mange Penge, men der klagedes ofte over, at Renholdelsen ikke var saa god som ønskeligt, særlig var Vejen fra Svingbroen ud til Sydhavnen altid meget snavset, saa Folk daarligt kunde passere den. Det var kedeligt, da det var en yndet Promenade, ikke mindst for fremmede, som kom til Byen. Taleren vilde henstille til Udvalget at gøre noget for at ændre dette Forhold.

H. P. Christensen takkede paa Belysningsudvalgets Vegne, fordi Havneudvalget havde bevilget et Laan til det ny Gasværk; det betød økonomisk set meget for Kommunen. Naar der paa Budgettet var sat $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til nye Arbejder, saa var det langt mere, end der var udført i de senere Aar, og det var vel ikke det heldigste, om man gjorde Havnen færdig paa saa kort Tid, saa der ikke blev noget Arbejde i de kommende Aar. De nye Havne- og Brotakster vilde vel nok forøge Budgettet en Del, men Taleren kunde godt tænke sig, at Budgetforslaget ikke overfor Ministeriet vilde virke særlig til en Nedsættelse af Taksterne, naar der kun var budgetteret et Overskud paa 35000 Kr. Iøvrigt vilde Taleren anbefale at vedtage Budgettet, som viste, at Havnen var en god og rentabel Institution.

J. Perregaard havde nok set Billeder af en Fiskeri- og Lystbaadehavn i Bladene, men det var jo ikke disse, der skulde projektere en saadan Havn, og Udvalget kendte ikke noget til disse Pla-

ner. Ogsaa en Havn til Skibe med Ral og Sand tiltrængtes for Byggeriets Skyld. Naar man særlig lagde Vægt paa, at gøre den dybeste Del af Havnen færdig, var Grunden den, at der var Udsigt til, at Kornimportørerne saa vilde lægge en Del af deres Omladningsforretning fra Kiel til Aarhus, og det vilde jo gavne Byen. Med Højsyn til Renholdelsen kunde man ikke sammenligne Havnen med Byens Gader.

F o r m a n d e n oplyste, at den Fiskerihavn, som havde været i Bladene, var fri Fantasi og fandtes ikke i den Plan, som Havneudvalget arbejdede efter; Udvalget fandt nok paa at fremskaffe en saadan Havn, naar man havde Midlerne dertil. For Tiden arbejdede man særlig paa at ordne det saaledes, at der kunde trækkes flere Skibe til Aarhus; det gav Penge baade til Havnekassen og til Byen og skaffede mere Arbejde. Havnen kunde ikke renholdes paa samme Maade som Byen, men Udvalget skulde have Opmærksomheden henvendt derpaa, selv om det skulde koste noget mere.

H. P. S a l l i n g bemærkede, at Gaderne ved Havnen var brolagte, men de fejedes vist ikke saa tidt som Gaderne inde i Byen.

J. P e r r e g a a r d indrømmede dette, men de Gader, Kommunen skulde renholde, blev vist aldrig fejtet saa tidt, som hvor det var private Grundejere, der kunde tvinges dertil.

M. C. F a l k protesterede herimod; det var en Kendsgerning, at der fejedes lige saa tidt, hvor Kommunen havde Renholdelsespligten, som andre Steder.

F o r m a n d e n: Man kan ikke protestere mod en Kendsgerning!

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 716—1924). **Forslag til Driftsplan for Kommunens Skove for 1924—34.**

Formanden udtalte, at den foreliggende Plan var saa vidtrækkende, at man næppe kunde fordybe sig deri. Taleren vilde derfor henstille at godkende den og stole paa, at Udvalget havde handlet rigtigt.

Leonhard Hansen gjorde opmærksom paa, at der under Driftsplanen bl. a. omtaltes Hugning i Skovene. Denne havde hidtil omfattet 2400 m³ aarlig, men Forstmændene havde foreslaaet 3200 m³. Dette kunde Udvalget dog ikke gaa med til, da der allerede nu klages over, at Hugningen er for stor, og man var da enedes om 2600 m³, altsaa lidt mere end hidtil. Forstmæssigt set var det sikkert det rigtigste at hugge noget mere, idet Skoven havde Gavn deraf.

Planen godkendtes.

5. (J. Nr. 238—1924). Indstilling fra Aldersrenteudvalget om **Bevilling af 206000 Kr. til Udvidelse af De gamles Hjem. — 2. Behandling.**

Formanden henstillede at tiltræde Forslaget, saaledes at Beløbet tages af Kassebeholdningen.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 223—1924). **Henstilling fra Aarhus Lejeforening om Forlængelse af Boligkontrolbestemmelserne.**

Fra Boligkontrollen forelaa 2 Indstillinger:

1) S. Petersen og A. Bitsch indstiller følgende:

»Da Boligforholdene efter vor Mening ikke væsentlig har bedret sig, foreslaas det, at de nu gældende Kontrolforanstaltninger gøres gældende i den Udstrækning, som Loven hjemler Ret til.«

2) H. P. Salling og A. Mørup indstiller følgende:

»Da vi formoder, at Bolignøden i Aarhus for største Delen vil være afhjulpen, naar de

under Opførelse værende Bygninger bliver fær-
dige til Brug, og da vi anser de nugældende Re-
striktioner for at være hæmmende for Bygge-
riets Udvikling, foreslaar vi, at de nugældende
Restriktioner ikke fornys.«

S. P e t e r s e n erindrede om, at Sagen tidligere
havde været i Byraadet og blev udsat, indtil man
saa, hvorvidt der kom en Boliglov inden 1. April.
Denne var imidlertid ikke kommen, og Taleren
vilde derfor anbefale den første Indstilling, saaledes
at Restriktionerne vedbliver at være i Kraft indtil
1. Maj 1926. Det var næppe heldigt paa en Gang at
ophæve alle Boligforanstaltninger og give frit Slag;
allerede nu saa man Eksempler paa Lejeforhøjelser,
skønt de var ulovlige, og ved at ophæve Boligloven
vilde Lejen let blive skruet for højt op.

H. P. S a l l i n g anbefalede den af Hr. Mørup og
Taleren foreslaaede Indstilling. De nuværende For-
hold var fuldstændig utaalelige og værre, end de no-
gensinde havde været, mens Boliglovgivningen havde
eksisteriet; Byen var spærret for Tilgang, ingen kunde
opsige en Lejer eller forbedre sine Lejligheder, da
han ikke kunde faa Erstatning derfor; flere større
Byggeforetagender var gaaet i Stykker, fordi man
ikke kunde komme overens med en Lejer. Deraf
fulgte igen, at der blev for lidt Arbejde til Byg-
ningshaandværkerne. Kun en Del af disse kunde
beskæftiges ved nye Arbejder, en hel Del plejede
Sommeren igennem at have Arbejde med Repara-
tioner og Forbedringer af ældre Ejendomme, men
det var ganske bortfalden. Maaske enkelte Ejere
ikke var saa gode, som de burde være, men det
samme var Tilfældet med Lejerne, og saadanne
var en Husejer afskaaret fra at komme af med.

H. P. C h r i s t e n s e n indrømmede, at den
nuværende Lov var meget daarlig, og man maatte

hellere have beholdt det gamle, hvor Ejerne havde Adgang til at faa nogen Erstatning for Forbedring af Ejendommen o. lign.; men det var som bekendt det konservative Parti i Landstinget, som fik den nuværende Ordning gennemført. Paa den anden Side kunde man ikke gaa bort fra Loven uden at sætte noget i Stedet, da det vilde være fuldstændig at prisgive Lejerne. Der var ikke Udsigt til at faa en ny Boliglov inden 1. April, og saa længe den ikke var kommen, kunde Taleren ikke anbefale at gaa bort fra det nuværende, for Bolignøden kunde langtfra siges at være afhjulpen. Forhaabentlig kom der en Ordning, hvorefter der blev givet en vis Ret til at regulere Lejen, men det maatte man overlade til Rigsdagen. Alle Boliglovens Kontrolforanstaltninger gjaldt dog ikke i Aarhus Kommune, f. Eks. var Fremleje undtaget, og Taleren vilde derfor anbefale at vedtage Forslaget saaledes, at man beholder de Restriktioner, som har været gældende i det sidste Aar.

Bern t J e n s e n havde været fraværende paa Udvalgets Møde og derfor ikke underskrevet Indstillingen, men vilde slutte sig til de Herrer Bitsch og S. Petersens Forslag. Skrivelsen fra Lejerforeningen havde tidligere været til Behandling og blev udsat, fordi der dengang i Rigsdagen var Forslag om en ny Boliglov, og man derfor vilde afvente dette; men der var endnu ikke vedtaget noget, og man kunde ikke længere afvente det, naar der skulde tages Beslutning inden 1. April. Det vilde være uheldigt at ophæve alle Kontrolbestemmelser, selv om man maatte indrømme, at de ikke i alle Tilfælde var heldige. Men Spørgsmaalet var saa vigtigt, at man maatte se bort fra eventuelle Mangler og bibeholde det nuværende, indtil der kunde sættes noget andet i Stedet; det

vilde give altfor store Forviklinger, hvis al Lovgivning her bortfaldt. Det blev ogsaa en dyr Historie for Kommunen, for hvis Opsigelsen blev givet fri, vilde mange komme til at skifte Lejlighed; det blev da væsentlig Familier med mange Børn, der blev husvilde, og dem maatte Kommunen saa skaffe Husly til. At en Ophævelse af Restriktionerne vilde fremme Byggeriet, var der ikke ført noget Bevis for; det blev vist nødvendigt at vente med Ophævelsen, indtil Bolignøden i det væsentlige var afhjulpen. Taleren kunde slutte sig til H. P. Christensens Forslag, saaledes at det, som nu gælder i Kommunen, vedbliver at være gældende 1 Aar endnu.

Formanden bemærkede, at der altsaa nu forelaa en Flertals- og Mindretalsindstilling at tage Standpunkt til.

Det vedtoges med 10 Stemmer mod 6, at Boliglovens Kontrolbestemmelser bibeholdes indtil 1. Maj 1926 i den Udstrækning, hvori de hidtil har været gældende i Aarhus Kommune.

7. (J. Nr. 35—1924). Indstilling fra Brolægningsudvalget om, at **Hallssti kun maa befares af Fodgængere.**

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 632—1924). **Andragende fra O. E. Sørensen om Tilladelse til at drive en Automobil-rute Aarhus—Odder.**

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa sædvanlige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 22²—1924). **Købekontrakt med Murerm. Mogensen og Skou angaaende en Byggegrund ved Chr. Kiers Plads.**

Godkendtes.

10. **Ansøgninger om Dispensation fra W. C. Regulativet** for følgende Ejendomme:
- a. (J. Nr. 2¹⁹¹—1924). Skolegade Nr. 5.
 - b. (J. Nr. 2¹⁹²—1924). Hjørnet af Lundbyesgade og Jerichausgade.
 - c. (J. Nr. 2¹⁹³—1924). Amaliegade Nr. 15.
 - d. (J. Nr. 2¹⁹⁴—1924). Thunøgade Nr. 7 b.
 - e. (J. Nr. 2¹⁹⁵—1924). Jægergaardsgade Nr. 88.
- Bevilgedes.
11. (J. Nr. 1³⁸—1924). **Andragende om Tilladelse til Udstykning** af Matr. Nr. 1004 c af Bygr.
- Anbefaledes.
-